

tage et Par Ord i Anledning af, hvad jeg ved Sagens 1ste Behandling yttrede med Hensyn til Statens Garanti. Jeg fremsatte dengang den Forespørgsel, om den Garanti, som Staten skal paatage sig, er en Garanti, som paahviler hele det danske Monarchi, eller om den blot skal paaligge Kongeriget Danmark? Hertil svarede den høitærede Finansminister, at Sagen forholdt sig med Hensyn til denne Garanti paa samme Maade, som det forholdt sig med den Garanti, Staten paatog sig i Aarene 1849 og 1850 ved de da gjorte Laan. Men det forekommer mig ikke, at dette Svar er ganske tilfredsstillende. Hvad de Laan angaaer, som Staten contraherede i Aarene 1849 og 1850, da stete disse til at dække Udgifter, som vare aldeles nødvendige til Statens Forsvar; de stete paa en Tid, da der fra ingen Side kunde være Spørgsmaal om nogen anden Repræsentant for de Dele af Staten, der ikke hørte under den danske Rigsdag, end Hans Majestæt Kongen. Dette Sidste er nu vel paa en vis Maade ogsaa Tilfældet endnu; men, da Hans Majestæt Kongen dog nu allerede har udtalt, hvorledes han ogsaa vil give de andre Statsdele en besluttende Medvirkning med Hensyn til Lovgivningen og Statsudgifter, saa vil der vist ogsaa nu for dem, der skulle fournere Laanet, være Spørgsmaal om, hvad det er for en Stat, der skal paatage sig Garantien derfor, og jeg kan derfor ikke ansee det Spørgsmaal, som jeg i den Henseende har stillet, for at være tilfredsstillende bevaret ved hvad den høitærede Minister har udtalt.

Besværlig: Der er et Par Ytringer i den meget ærede sidste Talers Foredrag, der gaae ud paa nogle almindelige Bemærkninger, hvilke jeg ikke troer bør hengaae, uden at der idetmindste derimod fremkommer andre Bemærkninger, som ere hentede fra andre Hensyn. Den meget ærede Taler yttrede, at det vilde være sørgeligt, hvis den sjællandske Jernbane ikke forrentede sig, og at dette vilde berettige Regjeringen til at nægte Anlæg af andre Baner i andre Provindser. Jeg troer, at det, som den ærede Finansminister gjorde opmærksom paa, og hvortil den ærede sidste Taler, saavidt jeg opfattede ham, ogsaa hentydede,

forholder sig saaledes, at der ikke paahviler Regjeringen nogen Forpligtelse i den Henseende; men det er ogsaa, troer jeg, det Bedste, man i saa Henseende kan gaae. Forsaavidt der igrigt skulde kunne hentes noget Argument fra en Jernbanes Anlæg her til de øvrige Provindser, saa forekommer det mig, at det maatte absolut være det, at derved vilde der opstaae en grundet Forventning om, at Jernbane-Anlægene her i Landet ikke vilde indskrænke sig alene til Sjælland, men at de derimod, forsaauidt Statens pecuniære Kræfter maatte tillade det — og det er, saavidt jeg veed, den eneste Indskrænkning, man kan komme til, — vilde udvides til de øvrige Provindser. Det forekommer mig imidlertid, at det er en ganske anden Sag, som vi ikke vel for Diablikket kunne afgjøre, hvorvidt, under andre Forhold, om kortere eller længere Tid Statens Kræfter vilde være tilfede til at gaae ind paa Anlæg af Jernbaner i de øvrige Provindser, medens vi dog Alle nære det Haab og den Forvisning, at Saadant vistnok vil skee. Den meget ærede Taler meente fremdeles, at det, at Transportomkostningerne forringedes — hvilket min ærede Nabo gjorde opmærksom paa var til Fordeel for hele Landet — ikke skulde finde Anvendelse, naar der var Tale om en Jernbane, fordi den Formindskelse af Transportomkostningerne stete paa Statens Befordring, og at altsaa Transporten blev leveret under den naturlige Pris. Dersom denne Betragtning er rigtig, saa vil deraf følge, at det er i høj Grad urimeligt, at Staten har anlagt en Hovedlandevei gennem hele Landet; thi det er bekendt nok, at denne langtfra betaler sig, og, for blot at nævne et Exempel med Hensyn til Hovedlandveien gennem Sjælland, vil man finde, at i 1846 — det er den sidste Opgivelse, jeg kjender om Intraderne af Bommene i Sjælland — udgjorde disse 29,000 Rbd. Jeg vil gaae et Skridt videre; jeg vil antage, at i de senere Aar har denne Indtægt forøget sig, og jeg vil derfor ansætte den til et Beløb af 34,000 Rbd.; men saa er det ogsaa den eneste Indtægt, Staten har af Hovedlandveien, hvorimod efter det Forslag, som er forelagt os i nærværende Session, om de Forbedringer, som skulde foretages